

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--

dzień   miesiąc   rok

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

SPRAWDZIAN W SZÓSTEJ KLASIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ „W wodzie”

KWIECIEŃ 2005

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym tuszem/atramentem.
Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

6. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

7. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

⊙■	B	C	■
----	---	---	---

8. Rozwiązania zadań od 21. do 26. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Ostatnia strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Powodzenia!

S-A1-052

Tekst do zadania 1.

Według starożytnych Greków świat fizyczny składał się z żywiołów, czyli wody, powietrza, ognia i ziemi. Uważali oni, że wszystko, co jest stałe, jest ziemią, wszystko, co lekkie i nie opada na ziemię, jest powietrzem, wszystko, co płynne, jest wodą, wszystko zaś, co gorące i lżejsze od powietrza, jest ogniem.

Na podstawie książki: A. Aduszkiewicz, P. Marciszak, R. Piłat, *Edukacja filozoficzna*

Zadanie 1. Z ilu żywiołów, według starożytnych Greków, składał się świat fizyczny?

- A. Z jednego.   B. Z dwóch.   C. Z trzech.   D. Z czterech.

Zadanie 2. 96% zasobów wód na Ziemi to wody słone, 2% to wody słodkie uwięzione w lodowcach i lądolodach. Ile procent zasobów wód na Ziemi stanowią pozostałe wody słodkie?

- A. 2%   B. 4%   C. 96%   D. 98%

Tekst do zadań od 3. do 5.

Od bardzo dawna człowiek marzył, by pływać jak ryba i żeglować po morzach. Znana jest opowieść o niezwyklej morskiej tułaczce króla Itaki Odyseusza wracającego spod Troi do ojczyzny. Przeżył on sztormy, katastrofy okrętów, zmagania wojenne i niewolę. Nie pomógł mu nawet dar boga wiatrów Eola. Przyczyną nieszczęść Odyseusza był gniew boga morza Posejdona. To jego zemsta sprawiła, że dopiero po wielu latach, dzięki pomocy króla Feaków – Alkinoosa, strudzony żeglarz dotarł do domu, gdzie czekała na niego wierna żona Penelopa i syn Telemach.

Niezwykłe przygody bohatera spod Troi barwnie opisał Homer w *Odysei*.

Na podstawie książki: V. Zamarowsky, *Bogowie i herosi mitologii greckiej i rzymskiej*

Zadanie 3. Zwrot *pływa jak ryba* oznacza, że ktoś

- A. utrzymuje się na wodzie.
B. pływa bardzo dobrze.
C. żegluje po morzu.
D. ślizga się po falach.

Zadanie 4. W którym szeregu przedstawiono przebieg zdarzeń zgodny z tekstem?

- A. Spotkanie z rodziną. Pomoc króla. Morska tułaczka.
B. Morska tułaczka. Spotkanie z rodziną. Pomoc króla.
C. Pomoc króla. Spotkanie z rodziną. Morska tułaczka.
D. Morska tułaczka. Pomoc króla. Spotkanie z rodziną.

Zadanie 5. Tytuł utworu Homera *Odyseja* wiąże się z imieniem władcy

- A. morza.   B. Feaków.   C. wiatrów.   D. Itaki.

Tekst do zadania 6.

Nagle z wody wynurzyła się przecudna postać. Była to dziewczica nadziemskiej urody; do pasa panna nad podziw urodziwa, od pasa ryba srebrzystą łuską błyszcząca. W świetle księżyca widać ją było doskonale. Miała kruczoczarne włosy, pierścieniami spływające na białą, jak z marmuru wyrzeźbioną szyję; szafirowe oczy patrzyły dziwnie przejmująco i smutno, a ozdobiona lekkim rumieńcem twarzyczka tchnęła czarodziejskim urokiem.

Na podstawie książki: A. Oppman, *Legendy warszawskie*

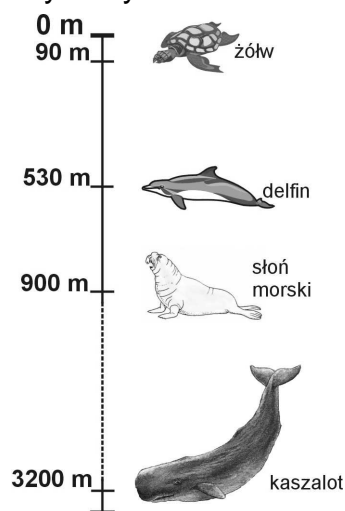
Zadanie 6. Opisując syrenę, autor tekstu użył najwięcej

- A. epitetów. B. przenośni. C. porównań. D. wyrazów dźwiękonaśladowczych.

Zadanie 7. Na głębokość większą niż 1 kilometr zanurza się

- A. żółw.
B. delfin.
C. kaszalot.
D. słoń morski.

Rysunek do zadania 7.
Głębokość zanurzenia z zatrzymanym oddechem

Zadanie 8. Którym programem komputerowym posłużysz się, szukając informacji np. o zwierzętach morskich?

- A. Edytorem tekstu.
B. Arkuszem kalkulacyjnym.
C. Przeglądarką internetową.
D. Programem graficznym.

Zadanie 9. W którym szeregu uporządkowano ryby od najwolniej do najszybciej poruszającej się w wodzie?

- A. Marlin, tuńczyk, łosoś, rekin.
B. Łosoś, marlin, rekin, tuńczyk.
C. Marlin, łosoś, tuńczyk, rekin.
D. Łosoś, rekin, tuńczyk, marlin.

Tabela do zadania 9.

Prędkość poruszania się ryb w km/godz.	
łosoś	20
marlin	110
rekin	40
tuńczyk	100

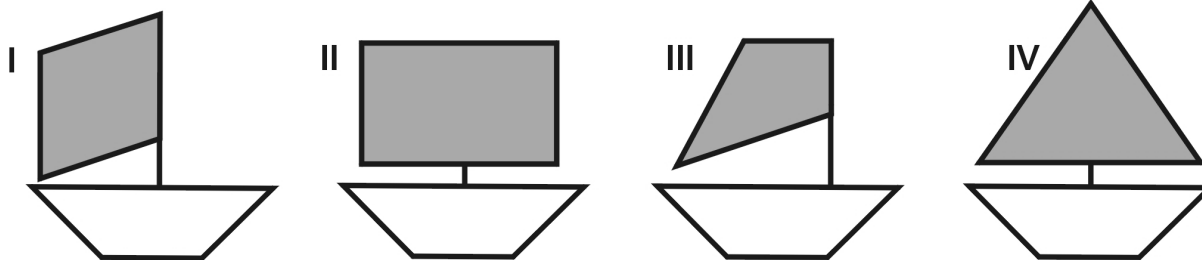
Tekst do zadań 10. i 11.

Niektóre ryby podejmują dalekie wędrówki związane z rozrodem, poszukiwaniem pokarmu, zmianami pór roku. Śledzie wędrują tylko w obrębie mórz. Łososie i jesiotry wędrują z mórz do rzek, a węgorze odbywają daleką drogę z wód śródlądowych do Morza Sargassowego, które jest miejscem ich tarła.

Zadanie 10. Rybą, która odbywa wędrówki wyłącznie w obrębie wód słonych, jest
A. węgorz.   B. śledź.   C. łosoś.   D. jesiotr.

Zadanie 11. Przyczyną wędrówek węgorzy jest
A. zmiana poziomu wód rzecznych.
B. brak pokarmu w rzekach.
C. potrzeba złożenia ikry.
D. zmiana pory roku.

Rysunki do zadań od 12. do 14.

Zadanie 12. Kształt rombu ma żagiel przedstawiony na rysunku
A. I   B. II   C. III   D. IV

Zadanie 13. Pary boków równoległych występują w figurach przedstawiających żagle oznaczone numerami
A. I i II   B. II i III   C. I i III   D. I i IV

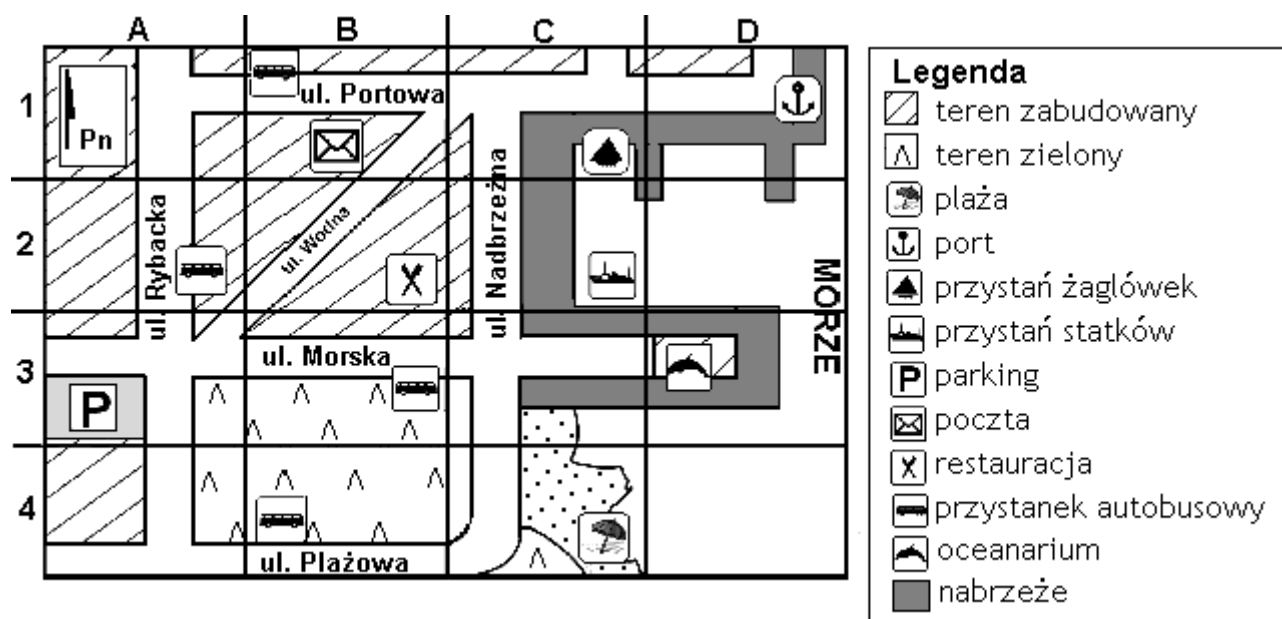
Zadanie 14. Ile osi symetrii ma figura przedstawiająca żagiel oznaczony numerem I?
A. 1   B. 2   C. 3   D. 4

Tekst do zadania 15.

Instrukcja obsługi nawilżacza. Przed uruchomieniem nawilżacza należy się upewnić, czy jest on ustawiony na równej powierzchni z dala od źródła ciepła oraz sprawdzić, czy zainstalowano na nim zbiornik wody. Po włączeniu nawilżacza żądany poziom wilgotności w pomieszczeniu reguluje się pokrętkiem. Chcąc oczyścić urządzenie, należy je odłączyć od sieci.

Zadanie 15. Zgodnie z instrukcją, nawilżacza nie wolno używać, gdy
A. zakończono jego czyszczenie.
B. ustawiono go daleko od gorącego kaloryfera.
C. nie ma na nim zainstalowanego zbiornika wody.
D. nie uregulowano właściwego poziomu wilgotności powietrza.

Plan do zadań od 16. do 18.

Zadanie 16. Oceanarium znajduje się na planie w prostokącie oznaczonym współrzędnymi

- A. (C1)   B. (C2)   C. (D1)   D. (D3)

Zadanie 17. Do oceanarium najbliższą jest z przystanku autobusowego znajdującego się przy ulicy

- A. Rybackiej.   B. Morskiej.   C. Portowej.   D. Plażowej.

Zadanie 18. Aby dojść z oceanarium najkrótszą drogą do parkingu, należy pójść w kierunku

- A. północnym.   B. wschodnim.   C. południowym.   D. zachodnim.

Program wykładów do zadań 19. i 20.

Oceanarium Program wykładów		
Godzina	Czas trwania	Tytuł
9:30	45 minut	Życie mórz tropikalnych
10:30	30 minut	Niezwykłe morza i lądy
11:15	45 minut	Co żyje w Bałtyku?
12:15	60 minut	Egzotyczne ryby w akwarium

Zadanie 19. Aby dowiedzieć się, jakie ryby poławiane są u wybrzeży naszego kraju, należy uczestniczyć w wykładzie, który rozpoczyna się o godzinie

- A. 9:30   B. 10:30   C. 11:15   D. 12:15

Zadanie 20. Ile minut trwa przerwa między wykładami?

- A. 15   B. 30   C. 45   D. 60

Zadanie 24. Jakie zagrożenia dla człowieka stanowi zanieczyszczona woda? Podaj przykład.

.....

.....

Zadanie 25. Napisz, jakie korzystne zmiany w życiu człowieka dokonały się dzięki rozwojowi żeglugi. Uwzględnij trzy różne przykłady zmian.

Twoja wypowiedź powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Artykuł hasłowy do zadania 26.

pływak –	<i>m III, D. pływaka, Im D. pływaków</i> 1. <i>B. pływaka, Im M. pływacy, DB. pływaków</i> «zawodnik uprawiający pływanie»: W zawodach brali udział najlepsi pływacy. 2. <i>B. pływak, Im MB. pływaki</i> «przedmiot utrzymujący się na powierzchni płynu»: Pływak u wędki. Pływak w spłuczce. 3. <i>B. pływaka, Im MB. pływaki</i> «gatunek chrząszcza».
Skróty	<i>m – rodzaj męski</i> <i>III - deklinacja</i> <i>Im – liczba mnoga</i> <i>M., D., B. – mianownik, dopełniacz, biernik</i>

Zadanie 26. Spośród podanych poniżej informacji wybierz i podkreśl trzy, które uzyskasz, czytając artykuł hasłowy wyrazu *pływak*.

- Objaśnienie różnych znaczeń wyrazu.
- Wyjaśnienie pochodzenia wyrazu.
- Informacje o odmianie wyrazu.
- Przykłady użycia wyrazu.

Brudnopsis

